



LATVIJAS VIEDĀS SPECIALIZĀCIJAS STRATĒGIJAS MONITORINGS

Atskaites periods

01.01.2024.-31.07.2025.

SATURS

Ievads	3
Aktualitātes RIS3 jomās	4
Zināšanu ietilpīga bioekonomika	4
Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija.....	4
Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas.....	5
Viedā enerģētika un mobilitāte.....	6
Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	6
RIS3 datu uzkrāšana.....	7
Atbalsta programmas.....	8
Izglītības un zinātnes ministrijas atbalsta programmas.....	10
Ekonomikas ministrijas atbalsta programmas	13
Veiksmes stāsti	20
Secinājumi	24

Ievads

Informatīvais ziņojums “**Viedās specializācijas stratēģijas monitorings: 2025.gada ziņojums**” (turpmāk – Ziņojums) sagatavots, lai izvērtētu Viedās specializācijas stratēģijas (turpmāk – RIS3) ieviešanas progresu un atbalsta instrumentu rezultātus laika posmā **no 2024.gada 1.janvāra līdz 2025.gada 31.jūlijam**. Ziņojums izstrādāts, ievērojot politikas plānošanas dokumentos noteiktās prasības, tostarp, balstoties uz **Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnēm 2021.–2027.gadam**, kurās noteikta nepieciešamība īstenot sistemātisku RIS3 monitoringu, lai izvērtētu progresu ekonomiskās transformācijas virzienā atbilstoši noteiktajiem mērķiem un rezultātu rādītājiem.

RIS3 monitoringa īstenošanu un Ziņojuma sagatavošanu 2021.–2027.gada periodā koordinē **Ekonomikas ministrija** (turpmāk – EM) un **Izglītības un zinātnes ministrija** (turpmāk – IZM) kā nozaru politiku īstenošanas un koordinācijas institūcijas, nodrošinot visaptverošu skatījumu uz RIS3 ieviešanas progresu, sasaistot zinātnes, pētniecības, inovāciju un augstākās izglītības politiku ar ekonomikas attīstības un transformācijas procesiem. 2027.gada periodā koordinē **EM un IZM** kā nozaru politiku īstenošanas un koordinācijas institūcijas, nodrošinot visaptverošu skatījumu uz RIS3 ieviešanas progresu, sasaistot zinātnes, pētniecības, inovāciju un augstākās izglītības politiku ar ekonomikas attīstības un transformācijas procesiem. RIS3 monitoringa fokuss saglabājas uz ekonomiskās transformācijas pamatvirzieniem, **augstākās pievienotās vērtības radīšanu, produktivitātes pieaugumu un resursu izmantošanas efektivitāti**, kur būtiska nozīme ir īstenotajiem atbalsta pasākumiem inovāciju, pētniecības, digitalizācijas un izglītības jomās.

Ziņojumā uzsvērtas *Vadlīnijās par viedās specializācijas stratēģijas jomas noteikšanu un monitoringa veikšanu* noteiktās **atbalsta programmas**, kuras īsteno EM un IZM, kā arī RIS3 rādītāju uzkrāšana un rezultātu atspoguļošana šo atbalsta programmu ietvaros. Vienlaikus Ziņojumā apkopoti **veiksmes stāsti**, kas atspoguļo atbalsta instrumentu praktisko ietekmi un pienesumu inovāciju, pētniecības un ekonomikas attīstībā.

RIS3 monitoringa mērķis ir identificēt un analizēt Latvijas konkurētspējas priekšrocības un tehnoloģiju nišas, novērtēt ekonomiskās transformācijas progresu, kā arī sniegt ieskatu par ieviešanas efektivitāti un nozaru dinamiku.

Aktualitātes RIS3 jomās

Latvijas viedās specializācijas stratēģija (RIS3) ir valsts ilgtermiņa ietvars ekonomikas transformācijai, kas veicina pāreju uz zināšanu un inovāciju ietilpīgu tautsaimniecību. Tās mērķis ir paaugstināt produktivitāti un konkurētspēju, sekmējot augstākas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu attīstību, resursu efektīvu izmantošanu un zinātnes rezultātu pārneši uzņēmējdarbībā.

RIS3 pārvaldības modelis, kas nostiprināts kopš 2022.gada, balstās uz “augšup vērsto” jeb *bottom-up* pieeju stratēģijas izstrādē, kurā industrijas, zinātnes un publiskā sektora pārstāvji kopīgi identificē attīstības prioritātes. Šo sadarbību īsteno piecas RIS3 vadības grupas, kuru darbu koordinē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (turpmāk – LIAA), nodrošinot uzņēmējdarbības atklājuma procesu un stratēģiju regulāru aktualizāciju.

RIS3 balstās uz Latvijas stiprajām pusēm un potenciālu globālajās vērtību ķēdēs, koncentrējoties uz piecām specializācijas jomām:

- Zināšanu ietilpīga bioekonomika
- Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija
- Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas
- Viedā enerģētika un mobilitāte
- Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Zināšanu ietilpīga bioekonomika

Zināšanu ietilpīga bioekonomika apvieno lauksaimniecību, mežsaimniecību, zivsaimniecību, pārtikas ražošanu un bioloģisko resursu pārstrādi, veicinot tehnoloģiskās un sociālās inovācijas, lai paaugstinātu produktivitāti, resursu efektivitāti un konkurētspēju. Tā ietver fosilo resursu aizstāšanu ar bioloģiskas izcelsmes materiāliem un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Attīstība Latvijā balstās uz pētniecību biotehnoloģijās, pārtikas drošībā, koksnes ķīmijā, lauku digitalizācijā utml., iesaistot vadošās pētniecības institūcijas un industriju.

- No 01.01.2024 līdz 31.07.2025 notikušas 10 vadības grupas tikšanās, kuru laikā tika aktualizēta zināšanu ietilpīgas bioekonomikas nozares stratēģija un rīcības plāna pasākumi.
- Notika nelieli pasākumi un sapulces, kur iesaistītie partneri sadarbojās mērķtiecīgākos un tematiskos formātos, kā piem., vadības grupas locekļi ar LIAA iesaisti aktīvi darbojās VPP projektos, piem. "Zinātniski pamatoti risinājumi ilgstpējīgai pārtikas sistēmai Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā (GreenAgroRes)" un "Inovācijas meža apsaimniekošanā un koksnes apstrādes pievienotās vērtības ķēdē Latvijas izaugsmei: jauni pakalpojumi, produkti, tehnoloģijas (Forest4LV)". Tāpat vadības grupas locekļi, pārstāvēt Latviju, piedalījās vairākos starptautiskos projektos, kā piem., "BIORURAL" un "BOST4BIOEAST".

Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija

Latvijai ir spēcīgas tradīcijas un starptautiska konkurētspēja biomedicīnas un biofarmācijas jomā. Pētniecība aptver personalizēto medicīnu, translācijas medicīnu, infekcijas slimības, digitālo veselību, vides veselību un biofarmāciju. Klīniskā izpēte notiek universitātes slimnīcās, savukārt sākotnējie translācijas posmi – vadošajās

zinātniskajās institūcijās. Joma veicina „Vienas veselības” pieejas īstenošanu un integrē starpdisciplinārus pētījumus, apvienojot piem. biomedicīnu ar bioekonomiku un informātiku.

- No 01.01.2024 līdz 31.07.2025 notikušas 4 vadības grupas tikšanās, kuru laikā tika aktualizēta biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju, farmācijas nozares stratēģija un rīcības plāna pasākumi.
- Šajā periodā ir notikuši divi Precīzijas medicīnas tīklošanās forumi: Precision Medicine Networking Forum jeb PMNET (2024.gada 10.–11.oktobrī un 2025.gada 9.–10.oktobrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā). Galvenie diskusiju temati bija saistīti ar precīzijas medicīnu onkoloģijā un kardioloģijā, personalizētu vēža skrīningu, inovatīvu šūnu un gēnu terapiju bērniem, funkcionālās precīzijas medicīnu, lieliem datiem un mākslīga intelekta/mašīnmācīšanās analīzi, biobanku lomu, šķidro biopsiju, zarnu mikrobiomu kā precīzijas medicīnas rīku, personalizētu profilaksi un klīniskiem pētījumiem pediatrijā.
- Latvija parakstīja multilaterālus memorandus ar Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorciem EATRIS (translācijas medicīna) un ELIXIR (bioinformātika), kuru ietvarā konkrētas pakalpojumu paketes tiek izstrādātas tieši industrijas vajadzībām.

Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas

Fotonikas un viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu joma ir ar augstu pievienoto vērtību inovatīvu produktu radīšanai, tā veicina jaunu tehnoloģiju attīstību, uzlabojot rūpniecības, enerģētikas, būvniecības, medicīnas un lauksaimniecības procesus. Tā fokusējas uz ilgtspējīgām, energoefektīvām un videi draudzīgām inovācijām. Latvijā attīstība notiek implantmateriālu, kompozītu, fotonikas un elektronikas materiālu, nanotehnoloģiju un inženiersistēmu jomās, iesaistot vadošās pētniecības institūcijas un industriju.

- No 01.01.2024 līdz 31.07.2025 notikusi 1 vadības grupu tikšanās, kuras laikā tika aktualizēta fotonikas un viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu nozares stratēģija un rīcības plāna pasākumi.
- Notika nelieli pasākumi un sapulces, kur iesaistītie partneri sadarbojās mērķtiecīgākos un tematiskos formātos, kā piem., 2024.gada 24.oktobrī tika organizēts pasākums "Latvijas RIS3 ekosistēmu un 5G Techritory koprades pasākums par attīstības perspektīvām nākotnē", kura laikā tika identificēti problēmjautājumi un potenciālie rīcības virzieni inovatīvai tautsaimniecības transformācijai ar augstāku pievienoto vērtību, produktivitāti un efektīvu resursu izmantošanu. Tāpat tika ņemta dalība paneldiskusijās "Venture Faculty", kur piedalījās arī vadības grupas locekļi un kur tika diskutēts par "Silīcija ielejas" iespējām Latvijā, sadarbību un nozares attīstību, kā arī LTRK organizētajā paneldiskusijā "Start up of the Latvia's Supply Chain Industry", kur piedalījās nozares eksperti un pārstāvji, t.sk. vadības grupas pārstāvji.

Viedā enerģētika un mobilitāte

Viedās enerģētikas un mobilitātes joma ir ar horizontālu ietekmi uz visām tautsaimniecības nozarēm, jo efektīva un izmaksu ziņā pieejama enerģija veicina konkurētspēju, tā attīsta ilgtspējīgas tehnoloģijas enerģijas ražošanai, uzkrāšanai un integrēšanai energosistēmās. Latvijā pētniecība koncentrējas uz energoefektivitāti ēkās un industrijā, viedajiem tīkliem, integrētajām energoapgādes sistēmām, atjaunojamajiem energoavotiem un risinājumu integrēšanu, bateriju tehnoloģijām un alternatīvās degvielas izstrādi (biodegviela, ūdeņradis), iesaistot RTU, LU, LBTU un citus vadošos institūtus.

- No 01.01.2024 līdz 31.07.2025 notikušas 4 vadības grupu tikšanās, kuru laikā tika aktualizēta viedās enerģētikas un mobilitātes nozares stratēģija un rīcības plāna pasākumi.
- Šajā periodā ir notikusi viena Eiropas Ūdeņraža ieleju un Tech Tour investīciju konference “Latvijas Ūdeņraža forums 2024” (*“European Hydrogen Valleys Investment Forum 2024”*), kas norisinājās 5.–6.septembrī VEF Kultūras pilī, Rīgā. Pasākums pulcēja 170 dalībniekus t.sk. 30 perspektīvākos ūdeņraža nozares jaunuzņēmumus, vairāk nekā 40 starptautiskos investorus, kā arī nozares ekspertus.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju joma ir ar horizontālu ietekmi uz visām RIS3 prioritātēm, veicinot tautsaimniecības transformāciju un augsto tehnoloģiju eksportu. Latvijā attīstība notiek datorlingvistikā, kvantu algoritmos, mašīnmācīšanās, izglītības tehnoloģijās, biznesa procesu vadības sistēmās, elektronikā, viedajos sensoros, lietu internetā, robotikā, lielo datu analīzē, mākoņdatošanā, kosmosa tehnoloģijās un kibernetiķībā. Pētniecību īsteno EDI, LU, RTU, LLU, TSI, Ventspils un Vidzemes Augstskolas sadarbībā ar industriju.

- No 01.01.2024 līdz 31.07.2025 notikušas 2 vadības grupu tikšanās, kuru laikā tika aktualizēta informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozares stratēģija un rīcības plāna pasākumi.
- Šajā periodā ir noticis viens forums 2024.gadā: 7.reizi Rīgā 30.–31.oktobrī norisinājās 5G Techritory 2024. 5G Techritory forums ir vadošais 5G ekosistēmas pasākums Eiropā, kas ir nozīmīga globāla platforma tehnoloģiju un inovāciju attīstībai Latvijā un Eiropā. Klātienē un tiešsaistē pulcējas ap 1200 dalībnieki – industrijas līderi, politikas veidotāji un tehnoloģiju vizionāri, kā arī vadošo tehnoloģiju uzņēmumu pārstāvji, akadēmiskais sektors un masu mediju pārstāvji no visas pasaules. Eksperti diskutēja un dalījās savā pieredzē un zināšanās par jaunākajiem tehnoloģiju sasniegumiem, tostarp, kibernetiķībā, kvantu un 6G tehnoloģijās.

Visās piecās RIS3 nozaru vadības grupās tika izmantota rakstiska un tiešsaistes komunikācija (gan individuālā, gan grupu formātā), lai apmainītos ar informāciju par nozares aktualitātēm, pasākumiem un konferencēm Latvijā, kā arī par aktuālajām valsts atbalsta programmām.

Daļa aktivitāšu tika koordinēta RIS3 “*Flagship*” (misiju projektu) ietvaros, kur iesaistītie partneri sadarbojās mērķtiecīgākos un tematiskos formātos.

2025. gada otrajā pusē notiks RIS3 pārvaldības modeļa atjaunošana, kas paredz jaunu koordinācijas un atbildības sadalījumu. Līdz ar to vairāku jomu vadības grupu sanāksmes tika pārceltas līdz modeļa pilnīgai ieviešanai 2026.gadā.

RIS3 datu uzkrāšana

Nozīmīgs faktors kvalitatīvai un analītiskai RIS3 monitoringa veikšanai ir RIS3 rādītāju un datu uzkrāšana Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna un Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam uzraudzības ietvaros. Šim nolūkam EM, IZM un Finanšu ministrija 2024. gadā vienojās par RIS3 rādītājiem, kurus EM, IZM un citas nozaru ministrijas izmanto, lai uzkrātu datus par sniegumu RIS3 jomās dažādu attiecīgās investīcijas ietekmi raksturojošu rādītāju aspektā:

Rādītājs		Rezultāts
1	P&A ¹ izdevumu apjoms – publiskais finansējums	€ 249 230 335,11
2	P&A izdevumu apjoms – privātās investīcijas	€ 73 548 368,62
3	P&A kopējie izdevumi (summa)	€ 322 778 703,73
4	kopējais P&A personāls (pilna laika ekvivalents)	-
5	kopējais P&A personāls (skaits)	3 500
7	piesaistītais ārvalstu finansējums	€ 52 102 998
8	rūpnieciskie pētījumi (P&A izdevumu apjoms)	€ 77 815 313,17
9	fundamentālie pētījumi (P&A izdevumu apjoms)	€ 1 430 579,93
10	tehniski ekonomiskā priekšizpēte (P&A izdevumu apjoms)	€ 386 041,00
11	eksperimentālās izstrādes (P&A izdevumu apjoms)	€ 64 945 820,82
12	jaunradītās tehnoloģijas	237
13	jaunradītie produkti (preces un pakalpojumi)	388
14	atbalstīto komersantu skaits	1261
15	radītie rūpnieciskā īpašuma objekti	19
16	publikācijas WoS ² un SCOPUS ³ vai konferences	311
17	publikācijas WoS un SCOPUS sadarbībā ar industriju	196
18	ar projekta īstenošanu saistīto jaunradīto darba vietu P&A	240
19	komersanta neto apgrozījums no projekta rezultāta ieviešanas	€ 433 269 395,21
20	komersanta eksports no projekta rezultāta ieviešanas	€ 212 253 848,00

¹ Pētniecība un attīstība

² [Web of Science](#)

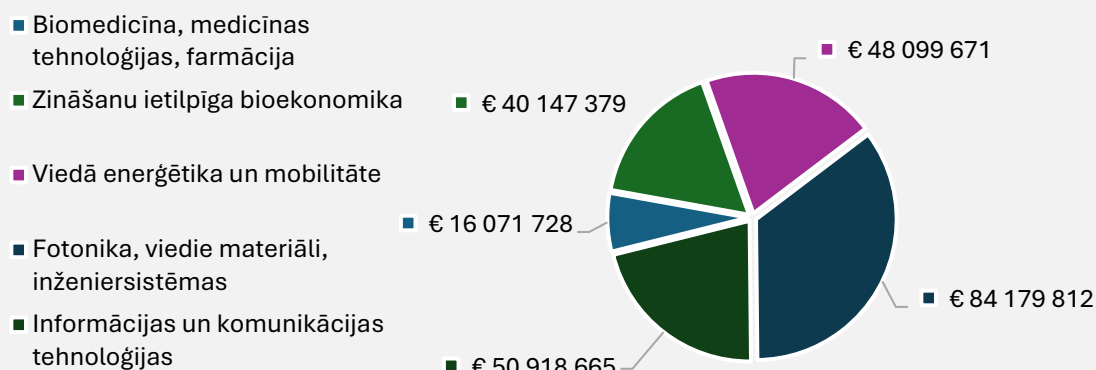
³ [SCOPUS](#)

Dati norāda, ka kopš 2023. gada Ekonomikas ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas pētniecības, attīstības un inovāciju atbalsta programmas apliecina augstu pieprasījumu un būtisku ietekmi uz Latvijas ekonomiku. Līdz 2025. gada 31. jūlijam kopējie ieguldījumi pētniecībā un attīstībā sasnieguši 322,8 milj. eiro, no kuriem 249,2 milj. eiro ir publiskais finansējums, bet privātās investīcijas veido 73,5 milj. eiro, papildus piesaistot 52,1 milj. eiro ārvalstu kapitāla. Programmu rezultātā radītas 237 jaunas tehnoloģijas un 388 produkti, atbalstīti 1 261 uzņēmums, kas kopumā nodrošinājis ievērojamu ekonomisko atdevi – komersantu neto apgrozījums sasniedzis 433,3 milj. eiro, bet eksports 212,3 milj. eiro, kas nozīmē gandrīz 50 % eksportintensitāti. Vienlaikus dati norāda, ka arī zinātniskā aktivitāte ir augstā līmenī – 311 publikācijas starptautiskajās datubāzēs, no kurām 196 tapušas sadarbībā ar industriju, kā arī radītas 240 jaunas darba vietas pētniecībā. Šie rādītāji apliecina, ka programmas ir stratēģisks instruments inovāciju komercializācijā, veicinot sadarbību starp valsts, privāto un akadēmisko sektoru un stiprinot Latvijas konkurētspēju globālajā tirgū.

Atbalsta programmas

Latvijas inovāciju ekosistēmas attīstībai Atveseļošanas un noturības mehānisma un Eiropas Reģionālās attīstības fonda 2021.–2027.gadam ietvaros ir piešķirts kopējais finansējums **794 milj. eiro**, no tā EM aktivitātēm paredzēti 582,3 milj. eiro, no tā EM aktivitātēm paredzēti 582,3 milj. eiro, bet IZM aktivitātēm – 228,2 milj. eiro. Šie līdzekļi nodrošina pilnu inovāciju ciklu - no fundamentālajiem pētījumiem līdz tehnoloģiju komercializācijai, kur IZM programmas fokusējas uz agrīnajām stadijām (TRL 1–6)⁴, bet EM programmas – uz vēlīnajiem posmiem un ieviešanu tirgū (TRL4–9)⁵.

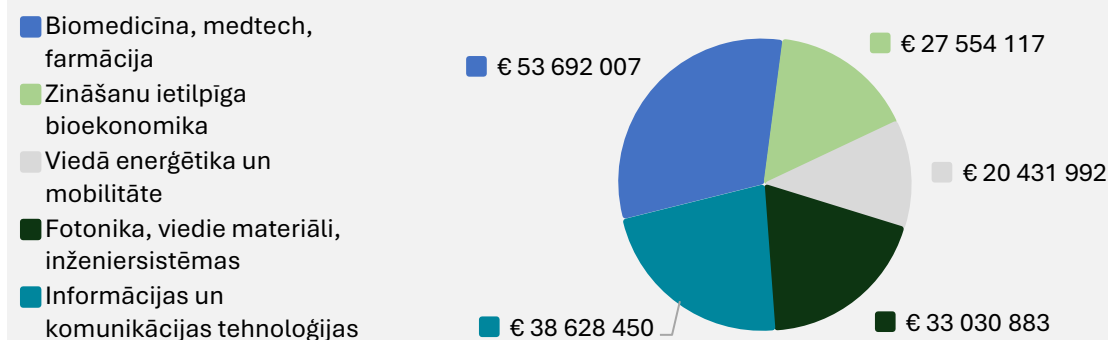
EKONOMIKAS MINISTRIJAS REZERVĒTAIS ATBALSTS PA RIS3 JOMĀM



⁴ TRL1–6 (Tehnoloģiju gatavības līmenis, angļu val. Technology Readiness Level) aptver tehnoloģijas agrīnās attīstības stadijas: fundamentālos un lietišķos pētījumus, koncepcijas izstrādi, laboratorijas testus un sākotnējo tehnoloģijas validāciju kontrolētos apstākļos.

⁵ TRL4–9 raksturo tehnoloģijas vēlīnās attīstības posmus: prototipa izstrādi, testēšanu reālos apstākļos, pilotēšanu, tehnoloģijas tehnisko gatavību un tās virziņu komercializācijai.

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJAS REZERVĒTAIS ATBALSTS PAR RIS3 JOMĀM

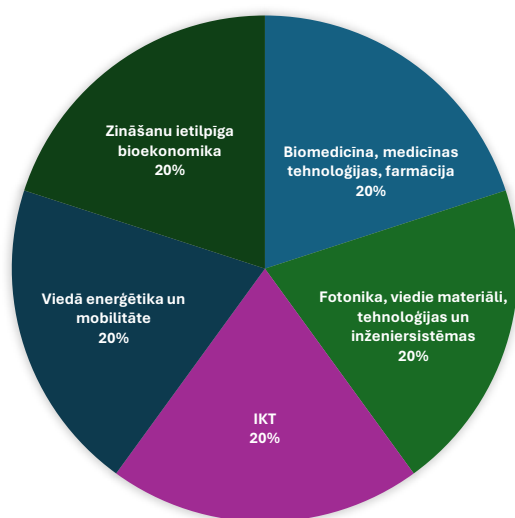


Līdz 2025. gada 31. jūlijam apstiprināti projekti 249,2 milj. eiro apmērā, nodrošinot atbalstu 1261 gala labuma guvējiem, savukārt finansējumam rezervētā summa, kas balstās uz noslēgtajiem līgumiem, veido 412,7 milj. eiro, no kuriem EM programmām paredzēti 239,4 milj. eiro, bet IZM programmām – 173,3 milj. eiro. Rezervētā summa ietver apstiprinātos projektus, taču ne visa līgumiski nodrošinātā nauda ir sadalīta konkrētiem projektiem. Finansējuma sadalījums pa RIS3 jomām atspoguļo gan tehnoloģiju, gan zinātnes prioritātes – EM programmās dominē fotonika, IKT un viedā enerģētika, savukārt IZM programmās lielākais atbalsts piešķirts biomedicīnai, IKT un fotonikai.

Balstoties uz iepriekš minētajiem datiem, apstiprināto projektu apjoms 249,2 milj. eiro attiecībā pret kopējo atvēlēto finansējumu 794 milj. eiro veido 31,4 %, savukārt rezervētā summa 412,7 milj. eiro veido 52 % no kopējā finansējuma. Tas nozīmē, ka ievērojama daļa no plānotā atbalsta pētniecībai, attīstībai un inovācijām jau ir nodrošināta. Ņemot vērā, ka programmas sākušas darboties 2023. gadā un daļa turpināsies līdz 2029. gadam, šie rādītāji liecina par stabilu progresu un paredz, ka apguves temps turpinās pieaugt, īpaši vēlākajos gados, kad tiks īstenoti apjomīgāki projekti un tehnoloģiju komercializācija.

Šīs sadaļas ietvaros tiek uzskaitītas visas RIS3 vadlīnijās minētās atbalsta programmas un to apguve līdz 2025.gada 31.jūlijam, norādot atbalstīto gala labuma guvēju skaitu, apstiprināto finansējumu un tā sadalījumu pa RIS3 jomām.

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJAS ATBALSTA PROGRAMMAS



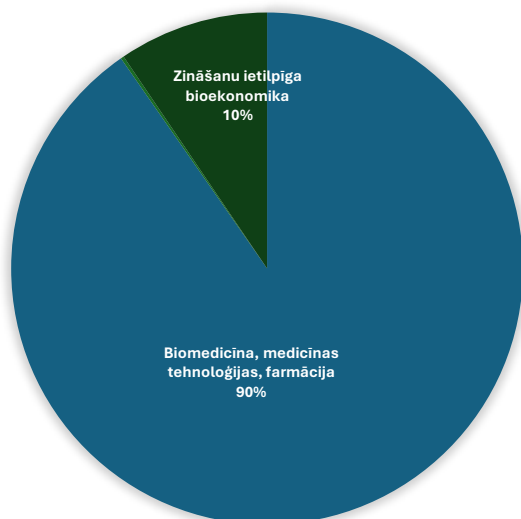
1.1.1.1. Zinātnes politikas ieviešana, vadība un kapacitātes stiprināšana

Pasākuma mērķis: Stiprināt pētniecības un attīstības pārvaldības un analītisko kapacitāti, lai nodrošinātu Viedās specializācijas stratēģijas vadību un efektīvu ieviešanas monitoringu, tostarp stiprinot reģionālo dimensiju, starptautisko sadarbību un pārstāvniecību, kā arī stratēģisko komunikāciju, tai skaitā ar ieinteresētajām pusēm un plašāku sabiedrību.

Atbalstītā valsts pārvaldes iestāde: 1

Atbalsts kopā: € 2 043 719,41

Kopumā atbalsts piešķirts vienai valsts pārvaldes iestādei un tā kopējais piešķirtā atbalsta apjoms ir 2 043 719,41 EIRO. Piešķirtais finansējums ir vienmērīgi sadalīts starp visām RIS3 jomām, katrai no tām veidojot 20 % no kopējā atbalsta apjoma.



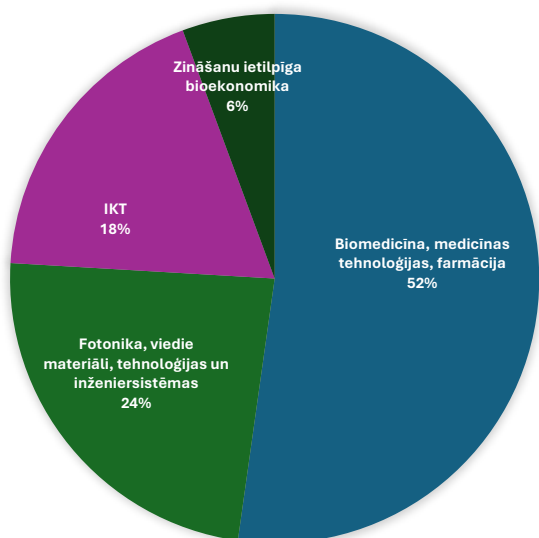
1.1.1.2. RIS3 pētniecības un inovācijas centri

Pasākuma mērķis: Atbalstīt tādas pētniecības infrastruktūras izveidi, pilnveidi vai attīstību, kas zinātniskajā institūcijā veicina izcilības centra attīstību vienā vai vairākās Latvijas RIS3 jomās atbilstoši zinātniskās institūcijas sniegtam un stratēģiskajai specializācijai, paredzot Latvijas inovācijas sistēmas kapacitātes palielināšanu atbilstoši RIS3 stratēģijai.

Atbalstītās zinātniskās institūcijas: 3

Atbalsts kopā: € 988 539, 50

Kopumā atbalsts piešķirts trim zinātniskajām institūcijām, un tā kopējais apjoms ir 988 539,50 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta RIS3 jomā "Biomedicine, medicine technologies and pharmacy", kurai piešķirti 90 % jeb 889 685,55 eiro no kopējā atbalsta. Savukārt RIS3 jomai "Knowledge-intensive bioeconomy" novirzīti 10 % jeb 98 853,95 eiro.



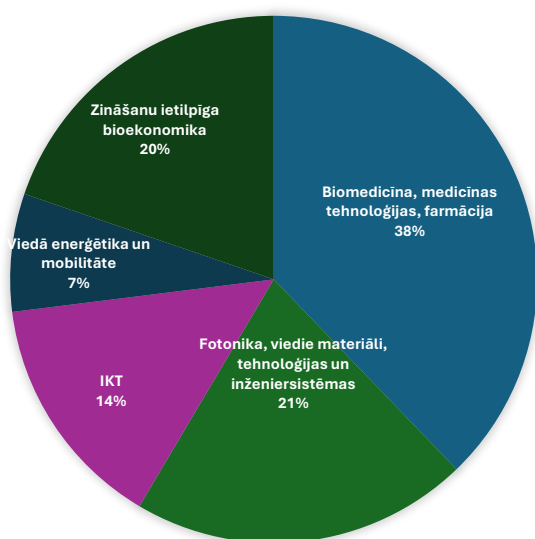
1.1.1.3. Praktiskas ievirzes pētījumi

Pasākuma mērķis: Atbalstīt praktiskas ievirzes un sadarbības pētījumu, tai skaitā starpdisciplināru pētījumu, īstenošanu, kuri virza Latvijas RIS3 stratēģijas specializācijas jomu attīstību, paredzot Latvijas tautsaimniecības inovācijas sistēmas kapacitātes un eksportspējas palielināšanu atbilstoši RIS3 stratēģijai.

Atbalstītie komersanti un zinātniskās institūcijas: **12**

Atbalsts kopā: **€ 626 936,50**

Kopumā atbalsts piešķirts 12 komersantiem un zinātniskajām institūcijām, un tā kopējais apjoms ir 626 936,50 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta RIS3 jomā “Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija”, kurai novirzīti 52 % jeb 326 006,98 eiro no kopējā atbalsta. RIS3 jomai “Fotonika, viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas” piešķirti 24 % jeb 150 464,76 eiro, savukārt informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT) piešķirti 18 % jeb 112 848,57 eiro. Vismazākais finansējums, 6 % jeb 37 616,19 eiro, piešķirts RIS3 jomai “Zināšanu ietilpīga bioekonomika”.



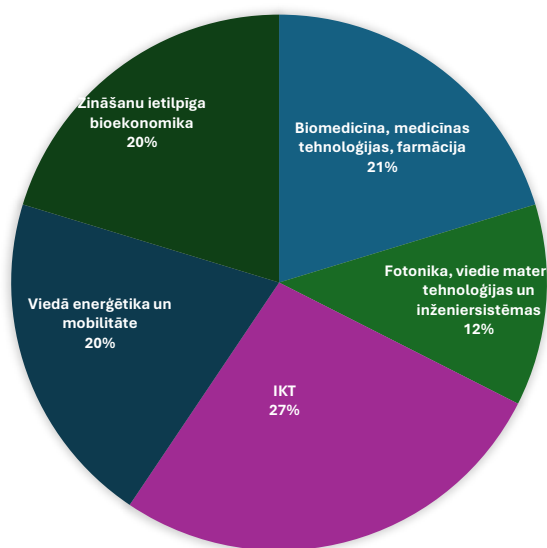
1.1.1.5. Latvijas pilnvērtīga dalība Apvārsnis Eiropa programmā, tajā skaitā nodrošinot kompleksu atbalsta instrumentu klāstu un sasaisti ar RIS3 specializācijas jomu attīstīšanu

Pasākuma mērķis: Veicināt starptautisko sadarbību pētniecības jomā un sasaisti ar Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas (turpmāk – RIS3) specializācijas jomu, kā arī starpdisciplināru RIS3 specializācijas jomu attīstīšanu, tai skaitā palielinot zinātnisko institūciju dalību programmā “Apvārsnis Eiropa”.

Atbalstītie zinātniskās institūcijas un viena valsts pārvaldes iestāde: **15**

Atbalsts kopā: **€ 2 248 820,87**

Atbalsts piešķirts 14 zinātniskajām institūcijām un vienai valsts pārvaldes iestādei, un tā kopējais apjoms ir 2 248 820,87 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta RIS3 jomā “Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija”, kurai novirzīti 38 % jeb 854 551,93 eiro no kopējā atbalsta. RIS3 jomai “Fotonika, viedie materiāli, tehnoloģijas un inženier-sistēmas” piešķirti 21 % jeb 472 252,38 eiro, savukārt zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai piešķirti 20 % jeb 449 764,17 eiro. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomai novirzīti 14 % jeb 314 834,92 eiro, bet viedajai enerģētikai un mobilitātei piešķirti 7 % jeb 157 617,47 eiro.



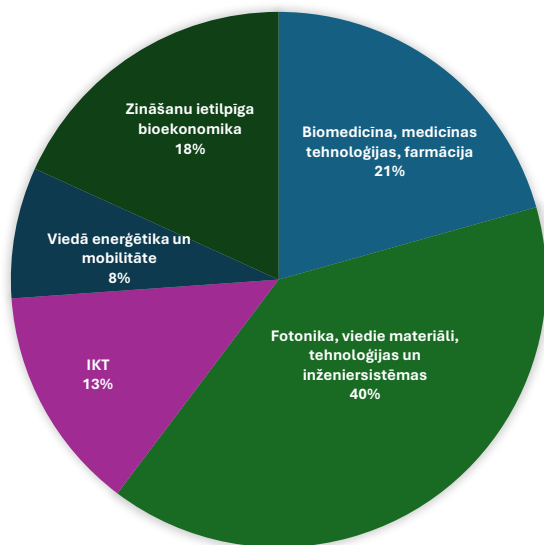
1.1.1.8. Doktorantūras granti

Pasākuma mērķis: Stiprināt tautsaimniecības izaugsmei un transformācijai nepieciešamo pētniecības un attīstības cilvēkkapitāla kapacitāti viedās specializācijas jomās.

Atbalstītās augstākās izglītības iestādes: **10**

Atbalsts kopā: **€ 146 064,93**

Atbalsts piešķirts 10 augstākās izglītības iestādēm, un tā kopējais apjoms veido 146 064,93 eiro. Lielākā daļa finansējuma novirzīta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) RIS3 jomai, kurai piešķirti 27 % no kopējā atbalsta apjoma. Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas joma saņēmusi 21 %, savukārt zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai un viedajai enerģētikai un mobilitātei piešķirti pa 20 %. Vismazākais finansējums – 12 % – novirzīts fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai.



1.1.1.9. Pēcdoktorantūras pētījumi

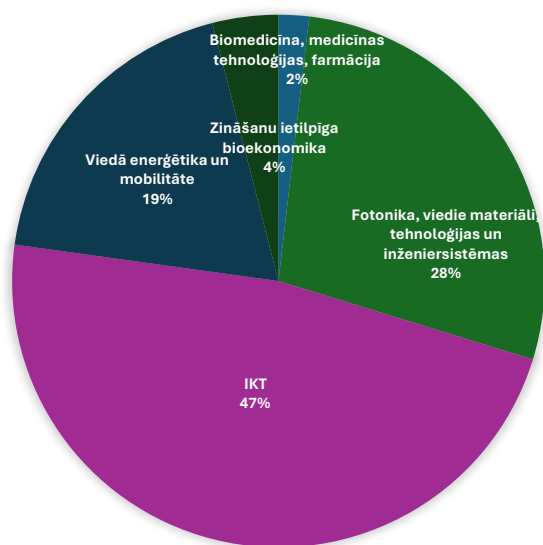
Pasākuma mērķis: Attīstīt jauno zinātnieku prasmes un palielināt zinātnisko kapacitāti, nodrošinot jauno zinātnieku karjeras uzsākšanas iespējas zinātniskajās institūcijās un pie komersantiem, kā arī pētniecības kompetenču pilnveidošanu, cilvēkresursu atjaunotni un kvalificētu speciālistu skaita pieaugumu.

Atbalstītās zinātniskās institūcijas: **14 (92 doktoranti)**

Atbalsts kopā: **€ 3 757 640,26**

Atbalsts piešķirts 14 zinātniskajām institūcijām (92 doktorantiem), un tā kopējais apjoms ir 3 757 640,26 eiro. Lielākā daļa finansējuma novirzīta RIS3 jomai “Fotonika, viedie materiāli, tehnoloģijas un inženier-sistēmas”, kurai piešķirti 40 % jeb 1 503 056,10 eiro no kopējā atbalsta. RIS3 jomai “Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija” piešķirti 21 % jeb 789 104,45 eiro. Zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai piešķirti 18 % jeb 676 375,25 eiro, savukārt IKT jomai – 13 % jeb 488 493,23 eiro. Vismazākais finansējums, 8 % jeb 300 611,22 eiro, novirzīts RIS3 jomai “Viedā enerģētika un mobilitāte”.

EKONOMIKAS MINISTRIJAS ATBALSTA PROGRAMMAS



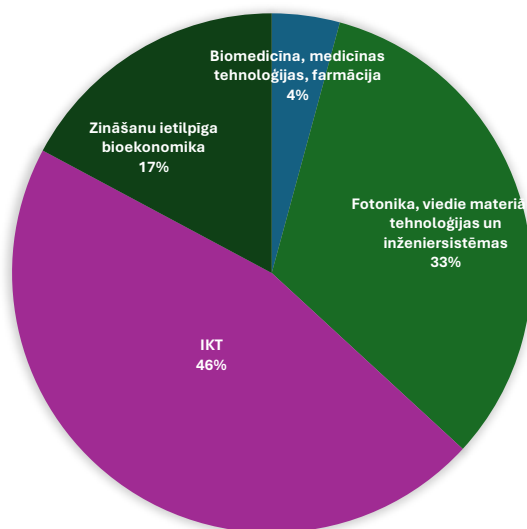
1.2.1.1. 3.kārta Atbalsts jaunu produktu attīstībai un internacionalizācijai

Pasākuma mērķis: Finansējuma pieejamības nodrošināšana uzņēmumu divējāda lietojuma jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei aizsardzības un drošības jomā, piesaistot Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējumu un privāto līdzfinansējumu.

Atbalstītie komersanti: **22**

Atbalsts kopā: **€ 13 269 982,72**

Atbalsts apstiprināts 22 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 13 269 982,72 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) RIS3 jomā, kurai apstiprināti 47 % jeb aptuveni 6 236 892 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu joma saņēmusi 28 % jeb ap 3 715 595 eiro, savukārt viedajai enerģētikai un mobilitātei apstiprināti 19 % jeb ap 2 521 297 eiro. Zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai novirzīti 4 % jeb ap 530 799 eiro, bet biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 2 % jeb ap 265 400 eiro.



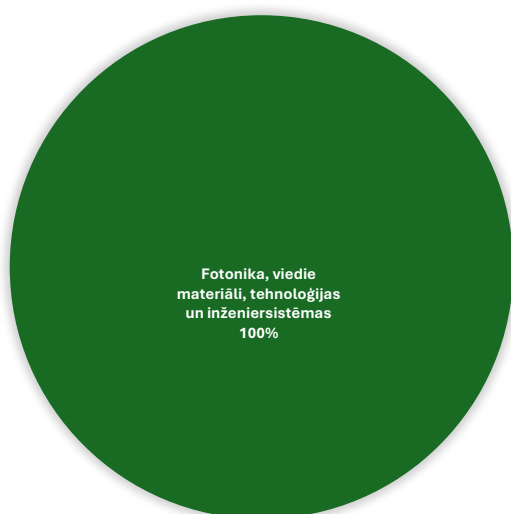
1.2.1.4. Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai

Pasākuma mērķis: Nodrošināt komersantiem un zinātniskajām institūcijām finansējuma pieejamību jaunu produktu vai tehnoloģiju pētniecības projektu izstrādei, lai paaugstinātu inovatīvo komersantu īpatsvaru ekonomikā, veidojot saikni starp gala labuma guvējiem un zinātniskajām institūcijām, kas sekmētu zināšanu tiešu pārnesi un kļūtu par katalizatoru ilgtermiņa padziļinātākas sadarbības veidošanai starp abām pusēm, tādējādi sniedzot ieguldījumu Latvijas Viedās specializācijas (turpmāk – RIS3) stratēģijas mērķu sasniegšanā.

Atbalstītie komersanti: **40**

Atbalsts kopā: **€ 707 004,82**

Atbalsts apstiprināts 40 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 707 004,82 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) RIS3 jomā, kurai apstiprināti 46 % jeb aptuveni 325 222 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženier-sistēmu joma saņēmusi 33 % jeb ap 233 311 eiro, savukārt zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai apstiprināti 17 % jeb ap 120 191 eiro. Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 4 % jeb ap 28 280 eiro.



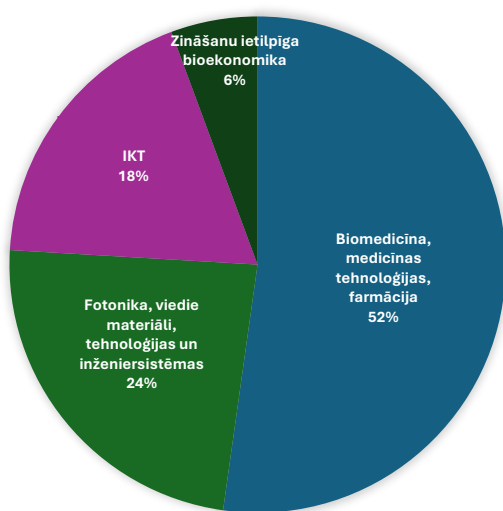
1.2.2.2. pasākums "Individuālās garantijas digitalizācijai un automatizācijai"

Pasākuma mērķis: Veicināt uzņēmumu digitalizāciju un automatizāciju, nodrošinot piekļuvi finansējumam ar individuālām garantijām gadījumos, kad uzņēmumiem trūkst pietiekama nodrošinājuma aizdevuma saņemšanai, bet ir caurspīdīga finanšu vēsture un pozitīva kredīspēja. Garantija kalpo kā papildus drošības mehānisms, lai uzņēmumi varētu īstenot tehnoloģiskos uzlabojumus un paaugstināt konkurētspēju.

Atbalstītie komersanti: 1

Atbalsts kopā: € 179 200,00

Atbalsts apstiprināts 1 komersantam, un tā kopējais apjoms veido 179 200,00 eiro. Visa summa jeb 100 % no kopējā atbalsta apjoma apstiprināta fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu RIS3 jomai.



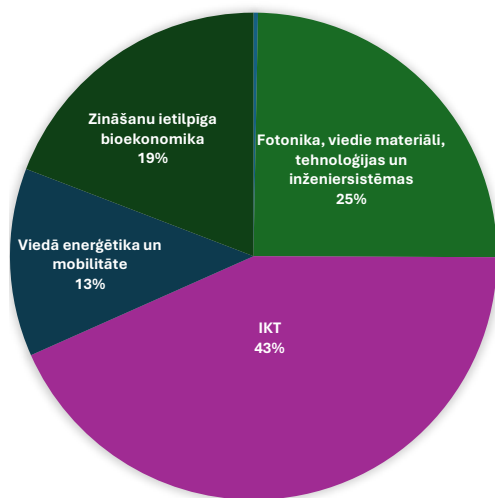
1.2.3.2. pasākums "Iespējkapitāla ieguldījumi"

Pasākuma mērķis: Nodrošināt finansējuma pieejamību, tādējādi sekmējot tādu jaunu, inovatīvu saimnieciskās darbības veicēju izveidi un attīstību Latvijā, kuriem ir augsts izaugsmes un produktivitātes potenciāls.

Atbalstītie komersanti: 5

Atbalsts kopā: € 2 046 561,60

Atbalsts apstiprināts 5 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 2 046 561,60 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas RIS3 jomā, kurai apstiprināti 52 % jeb aptuveni 1 064 212 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu joma saņēmusi 24 % jeb ap 491 174 eiro, savukārt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 18 % jeb ap 368 381 eiro. Zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai novirzīti 6 % jeb ap 122 794 eiro.



1.2.3.3. pasākums "Starta, izaugsmes aizdevumi"

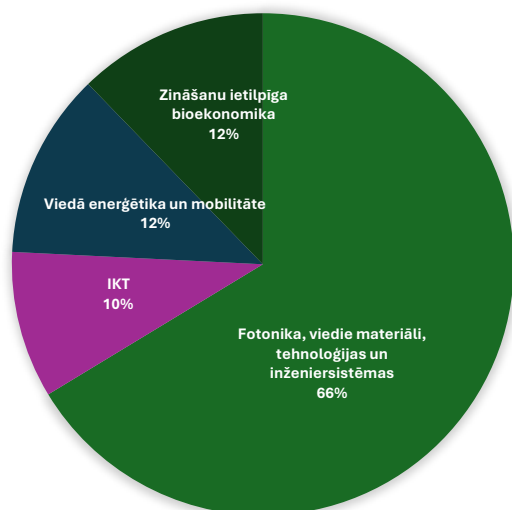
Pasākuma mērķis: Veicināt iedzīvotāju iesaistišanos saimnieciskajā darbībā un palielināt saimnieciskās darbības veicēju iespēju saņemt finansiālo atbalstu saimnieciskās darbības uzsākšanai un attīstībai, tādējādi veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību.

Atbalstītie komersanti: **477**

Atbalsts kopā: **€ 25 163 707,92**

Atbalsts apstiprināts 1 komersantam, un tā kopējais apjoms veido 179 200,00 eiro. Visa summa jeb 100 % no kopējā atbalsta apjoma apstiprināta fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu RIS3 jomai.

Atbalsts apstiprināts 477 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 25 163 707,92 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) RIS3 jomā, kurai apstiprināti 43 % jeb aptuveni 10 820 395 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu joma saņēmusi 25 % jeb ap 6 290 927 eiro, savukārt zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai apstiprināti 19 % jeb ap 4 781 104 eiro. Viedajai enerģētikai un mobilitātei novirzīti 13 % jeb ap 3 271 782 eiro.



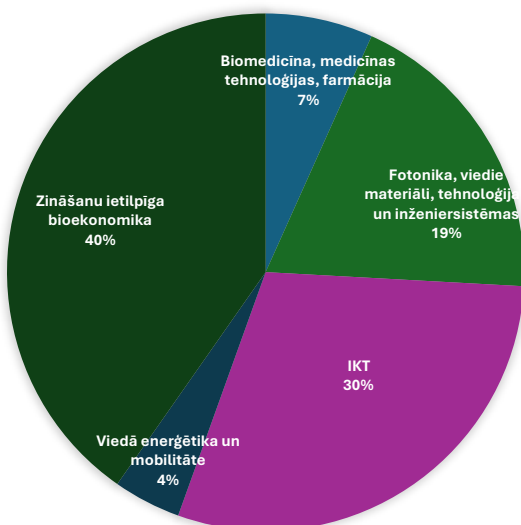
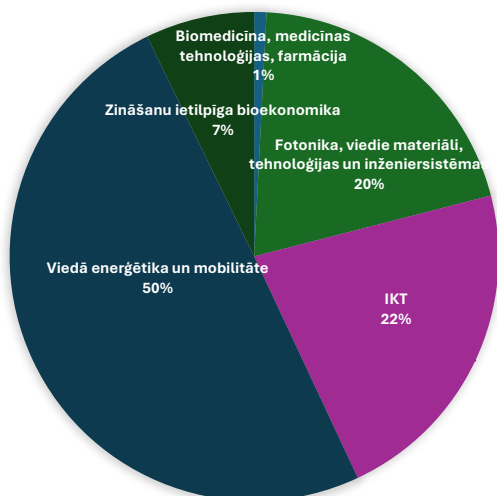
1.2.3.4. pasākums "Garantijas, portfelģarantijas pilna cikla uzņēmējdarbībai"

Pasākuma mērķis: Garantiju izsniedz uzņēmumiem, kuriem ir nepietiekošs nodrošinājums, lai saņemtu aizdevumu vai lai saņemtu aizdevumu nepieciešamajā apmērā, bet ir caurspīdīga finanšu vēsture un pozitīva kredīspēja.

Atbalstītie komersanti: **216**

Atbalsts kopā: **€ 80 903 220,20**

Atbalsts apstiprināts 216 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 80 903 220,20 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu RIS3 jomā, kurai apstiprināti 66 % jeb aptuveni 53 396 125 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Viedajai enerģētikai un mobilitātei apstiprināti 12 % jeb ap 9 708 386 eiro, savukārt zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai novirzīti 12 % jeb ap 9 708 386 eiro. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 10 % jeb ap 8 090 322 eiro.



1.2.3.5. pasākums "Aizdevumi, produktivitātes kāpināšanai (investīcijas un apgrozāmie līdzekļi)"

Pasākuma mērķis: Uzlabot Latvijā reģistrētu saimnieciskās darbības veicēju pieeju finansējumam, tādējādi veicinot Latvijas Republikas tautsaimniecības attīstību un energoefektivitātes pasākumu īstenošanu

Atbalstītie komersanti: **51**

Atbalsts kopā: **€ 25 932 067,08**

Atbalsts apstiprināts 51 komersantam, un tā kopējais apjoms veido 25 932 067,08 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta viedās enerģētikas un mobilitātes RIS3 jomā, kurai apstiprināti 50 % jeb aptuveni 12 966 034 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 22 % jeb ap 5 704 055 eiro, savukārt fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai novirzīti 20 % jeb ap 5 186 413 eiro. Zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai apstiprināti 7 % jeb ap 1 815 245 eiro, bet biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 1 % jeb ap 259 321 eiro.

1.2.3.1. Atbalsts MVU: Inkubācija un eksports

Pasākuma mērķis: Nodrošināt finansējuma pieejamību biznesa idejas īstenošanai un uzņēmējdarbības attīstībai Latvijā, veicinot aktivitātes, kas ir vērstas uz inovatīvo komersantu īpatsvara paaugstināšanu ekonomikā un sekmē uzņēmējdarbību, kas vērsta uz augstu pievienoto vērtību radīšanu vidēji augsto un augsto tehnoloģiju jomā un radošo industriju jomā, un veicina eksporta pieaugumu atbalstītajos uzņēmumos, un tādējādi sniedz ieguldījumu Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas mērķu sasniegšanā.

Atbalstītie komersanti: **176**

Atbalsts kopā: **€ 539 704,38 (€285 489,00 / € 254 215,38)**

Atbalsts apstiprināts 176 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 539 704,38 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta zināšanu ietilpīgās bioekonomikas RIS3 jomā, kurai apstiprināti 40 % jeb aptuveni 215 882 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 30 % jeb ap 161 911 eiro, savukārt fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai novirzīti 19 % jeb ap 102 544 eiro. Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 7 % jeb ap 37 779 eiro, bet viedajai enerģētikai un mobilitātei apstiprināti 4 % jeb ap 21 588 eiro.

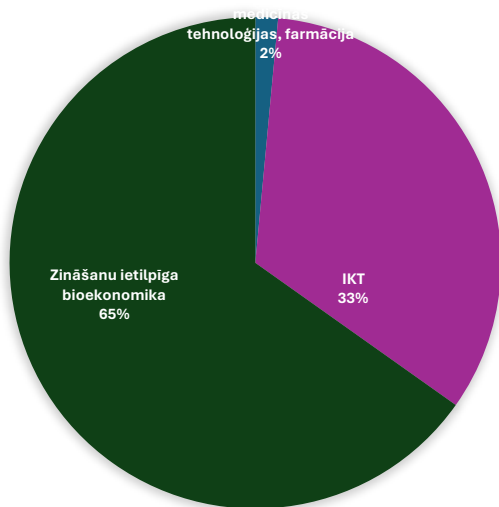
1.2.3.6. 2.kārta Tūrisma produktu attīstības programma

Pasākuma mērķis: Nodrošināt atbalstu Latvijas sīkajiem, mazajiem un vidējiem komersantiem, lai izstrādātu jaunus tūrisma produktus vai pakalpojumus ar augstāku pievienoto vērtību, tādējādi veicinot tūrisma nozares eksportspējas pieaugumu un paaugstinot to konkurētspēju starptautiskā mērogā.

Atbalstītie komersanti: **4**

Atbalsts kopā: **€ 1 358,40**

Atbalsts apstiprināts 4 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 1 358,40 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta zināšanu ietilpīgās bioekonomikas RIS3 jomā, kurai apstiprināti 65 % jeb aptuveni 883,96 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 33 % jeb ap 448,27 eiro, savukārt biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 2 % jeb ap 27,17 eiro.



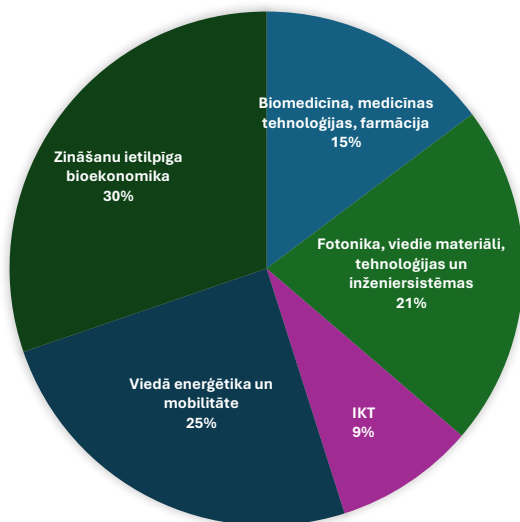
1.2.1.2.i. 2. pasākums "Inovatīvu produktu un tehnoloģiju izstrāde (Zaļie produkti)"

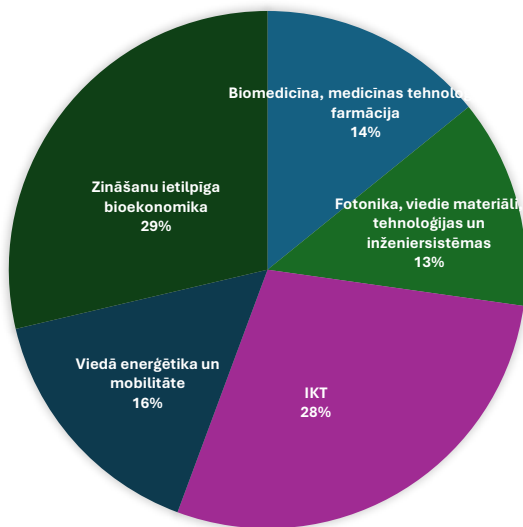
Pasākuma mērķis: Finansējuma pieejamības nodrošināšana tādu jaunu produktu, tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādei, kas veicina zemu oglekļa emisiju ekonomiku, noturību pret klimata pārmaiņām vai pielāgošanos tām, piesaistot privāto līdzfinansējumu inovāciju ieviešanā.

Atbalstītie komersanti: **32**

Atbalsts kopā: **€ 19 402 460,01**

Atbalsts apstiprināts 32 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 19 402 460,01 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta zināšanu ietilpīgās bioekonomikas RIS3 jomā, kurai apstiprināti 30 % jeb aptuveni 5 820 738 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Viedajai enerģētikai un mobilitātei apstiprināti 25 % jeb ap 4 850 615 eiro, savukārt fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai novirzīti 21 % jeb ap 4 074 516 eiro. Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 15 % jeb ap 2 910 369 eiro, bet informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 9 % jeb ap 1 746 222 eiro.





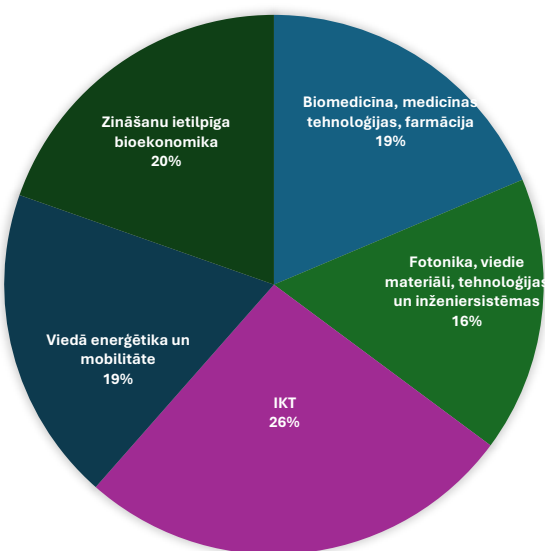
5.1.1.2.i. 1.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai (pārejas finansējums)

Pasākuma mērķis: Palielināt privātos pētniecības un attīstības izdevumus, izmantojot mērķtiecīgus valsts ieguldījumus, kas veicina jaunu produktu un tehnoloģiju attīstību, kā arī zināšanu nodošanu ekonomikā.

Atbalstītie komersanti: **74**

Atbalsts kopā: **€ 19 944 856,25**

Atbalsts apstiprināts 74 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 19 944 856,25 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta zināšanu ietilpīgās bioekonomikas RIS3 jomā, kurai apstiprināti 29 % jeb aptuveni 5 784 008 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 28 % jeb ap 5 584 560 eiro, savukārt viedajai enerģētikai un mobilitātei novirzīti 16 % jeb ap 3 191 177 eiro. Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai apstiprināti 14 % jeb ap 2 792 280 eiro, bet fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai apstiprināti 13 % jeb ap 2 592 831 eiro.



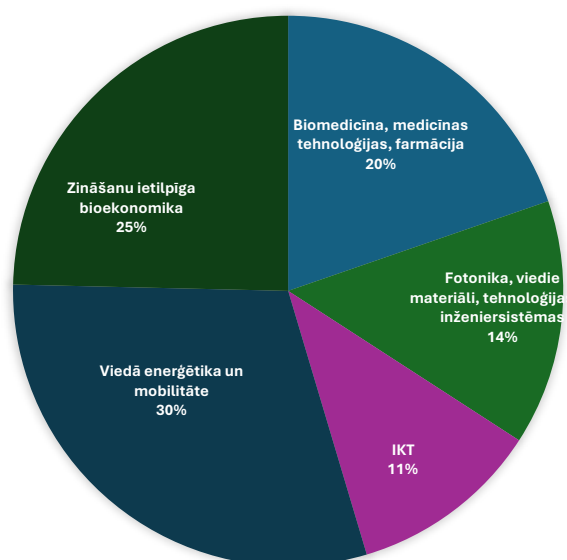
5.1.1.2.i. 2.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai (jauni produkti)

Pasākuma mērķis: Izstrādāt inovatīvus, augstas pievienotās vērtības produktus, kā arī veicināt šo produktu eksportu, paaugstināt uzņēmējdarbības sektora pētniecības un attīstības izdevumu apjomu, veicināt sadarbību starp uzņēmējdarbības un pētniecības sektoriem, kā arī veicināt Latvijas uzņēmumu iesaisti starptautiskās tīklošanās platformās un starptautiskos pētniecības un attīstības projektos, izmantojot mērķtiecīgus valsts ieguldījumus.

Atbalstītie komersanti: **64**

Atbalsts kopā: **€ 31 064 598,26**

Atbalsts apstiprināts 64 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 31 064 598,26 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) RIS3 jomā, kurai apstiprināti 26 % jeb aptuveni 8 077 795 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai apstiprināti 20 % jeb ap 6 212 920 eiro, savukārt biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai novirzīti 19 % jeb ap 5 902 273 eiro. Viedajai enerģētikai un mobilitātei apstiprināti 19 % jeb ap 5 902 273 eiro, bet fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai apstiprināti 16 % jeb ap 4 970 336 eiro.



2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā (Digitāli produkti)

Pasākuma mērķis: Veicināt jaunu digitālu produktu un pakalpojumu radīšanu, kas palīdzētu Latvijas ekonomikai atgūties no krīzes un veicinātu konkurētspēju nākotnē ar mūsdienīgu automatizācijas, robotizācijas un darba kontroles rīku ieviešanu ražotnē, kā arī atbalstīt uzņēmuma specifiskai personalizētu e-komercijas risinājumu ieviešanu pārdošanas procesos.

Atbalstītie komersanti: **47**

Atbalsts kopā: **€ 20 263 892,00**

Atbalsts apstiprināts 47 komersantiem, un tā kopējais apjoms veido 20 263 892,00 eiro. Lielākā daļa finansējuma koncentrēta viedās enerģētikas un mobilitātes RIS3 jomā, kurai apstiprināti 30 % jeb aptuveni 6 079 167 eiro no kopējā atbalsta apjoma. Zināšanu ietilpīgajai bioekonomikai apstiprināti 25 % jeb ap 5 065 973 eiro, savukārt biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomai novirzīti 20 % jeb ap 4 052 778 eiro. Fotonikas, viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomai apstiprināti 14 % jeb ap 2 837 000 eiro, bet informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomai apstiprināti 11 % jeb ap 2 229 028 eiro.

Veiksmes stāsti

Latvijas Viedās specializācijas stratēģija (RIS3) un tās jomām paredzētās atbalsta programmas ir būtisks instruments, kas veicina valsts konkurētspēju, inovācijas un ilgtspējīgu izaugsmi. EM un IZM pētniecības, attīstības un inovāciju atbalsta programmas sniedz uzņēmumiem un pētniecības organizācijām iespēju īstenot jaunus, inovatīvus projektus, radīt produktus ar augstu pievienoto vērtību un attīstīt tehnoloģijas, kas stiprina Latvijas ekonomiku.

Šajā sadaļā ir apkopoti veiksmes stāsti – reāli piemēri, kas parāda, kā ar valsts un ES struktūrfondu programmu atbalstu uzņēmumi un pētniecības organizācijas īsteno ambiciozas idejas, pārvarot izaicinājumus un radot risinājumus, kas ietekmē gan vietējo, gan starptautisko tirgu.

SIA "NATRIX"	
Atbalsta programma: 1.2.1.4. Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai RIS3 joma: Fotonika, viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas Īstenošanas periods: 17.06.2024–04.06.2025	Projekta nosaukums: Bezpilota sauszemes iekārtu ražošana un izstrāde Projekta mērķis: Izstrādāt modulāru duālā pielietojuma bezpilota sauszemes platformu, kuru var neierobežotos veidos adaptēt konkrētām vajadzībām, piemēram, pārtikas piegādei bruņotajiem spēkiem. 2025. gada februārī šis tehnoloģiskais risinājums uzsāka praktiskos testus karadarbībā Donbasā, Ukrainā.
SIA "TAPBOX"	
Atbalsta programma: 1.2.1.4. Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai RIS3 joma: Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas Īstenošanas periods: 12.07.2024–27.06.2025	Projekta nosaukums: Pašapkalpošanās platformas izstrāde Projekta mērķis: Tapbox ir izstrādājis digitālās reģistratūras platformu, kas kalpo kā visaptverošs pašapkalpošanās risinājumu sniedzējs plašam nozaru un pielietojuma jomu klāstam, tostarp ēdināšanai, kino, izklaidei, viesnīcām, biļešu tirdzniecībai, klientu apkalpošanai un citām.
SIA "Eunomia Traffic AG"	
Atbalsta programma: 1.2.3.1. Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai RIS3 joma: Fotonika, viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas Īstenošanas periods: 29.07.2024–30.06.2027	Projekta nosaukums: Automātiskas iekšautomobiļa 'in car' sistēmas eksports Projekta mērķis: Uzņēmuma risinājums "Eunomia Traffic SM21" ir automātiska iekšautomobiļa sistēma ātruma noteikšanai kustībā, numura zīmju automātiskai atpazīšanai un video fiksēšanai ar 360° pārklājumu. Uzņēmums īsteno veiksmīgu sadarbību ar Latvijas Valsts policiju, piegādājot un uzturot automātiskās numura zīmju atpazīšanas un satiksmes pārkāpumu noteikšanas sistēmas, kā arī sniedz tehnisku atbalstu un veic programmatūras uzlabojumus.
SIA "Electrify"	
Atbalsta programma: 1.2.1.2.i. 2.pasākums Inovatīvu produktu un tehnoloģiju izstrāde (zaļi produkti)	Projekta nosaukums: Ūdeņraža degvielas risinājuma integrācija mazizmēra kuģī

RIS3 joma: Viedā enerģētika un mobilitāte Īstenošanas periods: 01.10.2024–31.09.2026	Projekta mērķis: Uzņēmums izstrādā maza izmēra kuģi ar ūdeņraža piedziņu, kuru pielietotu piekrastes ūdeņos, kur nepieciešama manevrētspēja un zema iegrime.
SIA "Jāņa sēta"	
Atbalsta programma: 2.2.1.3.i. Atbalsts jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanai uzņēmējdarbībā (digitāli produkti) RIS3 joma: Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas Īstenošanas periods: 01.01.2025–31.12.2025	Projekta nosaukums: Jauna ģeotelpisko tīmekļa pakalpju kognitīvā monitoringa digitālā rīka izstrāde pakalpojuma nepārtrauktības un kvalitātes nodrošināšanai (GeoSense) Projekta mērķis: Uzņēmums izstrādā jaunu OGC (Open Geospatial Consortium) standartam atbilstošu ģeotelpisko tīmekļa pakalpju monitoringa rīku (GeoSense) atvērtas un modulāri paplašināmas sistēmas veidā, kurā būs integrēti gan algoritmi klienta sistēmu vispārējā darbības līmeņa pārbaudei, gan specializēts mašīnmācīšanās modelis, kas spēs novērtēt dažādu līmeņu atšķirības starp definēto etalonattēlu un faktiski atgriezto attēlu. Izstrādātais risinājums spēs automatizētā veidā nodrošināt visaptverošu pakalpojuma kvalitātes pārbaudi — gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi.
SIA "ASNS Ingredient"	
Atbalsta programma: 5.1.1.2.i. 2.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai (jauni produkti) RIS3 joma: Zināšanu ietilpīga bioekonomika Īstenošanas periods: 02.01.2025–31.10.2026	Projekta nosaukums: Proteīna izolāta ekstrūzijas un teksturizācijas tehnoloģijas un receptūras izstrāde pielietojumam pārtikas nozarē Projekta mērķis: Uzņēmums izstrādā pieeju proteīna ražošanai no Latvijā audzētiem dzeltenajiem zirņiem, inovatīvu, ilgtspējīgu un eksportspējīgu pārtikas produktu tālākai ražošanai. Šobrīd uzņēmums īsteno pasaulē modernākās zirņu proteīna rūpnīcās būvniecību, kuru plānots pabeigt 2026. gada nogalē.
AS "MADARA Cosmetics"	
Atbalsta programma: 5.1.1.2.i. 1.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai (pārejas finansējums) RIS3 joma: Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija Īstenošanas periods: 01.04.2023–30.06.2024	Projekta nosaukums: Dabīgo alternatīvu saturošu kosmētisko līdzekļu izstrāde retinola un niacinamīda produktiem, noturīgas dabīgās tušas izstrāde un ražošanas tehnoloģiju izstrāde Projekta mērķis: Uzņēmums izstrādājis inovatīvus dabīgos aizstājēju produktu kosmētikas tirgū populārajām un plaši izplatītajām aktīvajām vielām – retinolam un niacinamīdam. Pēdējo trīs gadu laikā produkts ieguvis ievērojamu popularitāti, gan vietējā, gan eksporta tirgū.
SIA "AM Craft"	
Atbalsta programma: 5.1.1.2.i. 1.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un	Projekta nosaukums: 3D printēšanas tehnoloģijas pielāgošana un attīstība aviācijas ražošanai Projekta mērķis: Izmantojot 3D printeru tehnoloģijas, uzņēmums pēc īpaša pasūtījuma izstrādā komponentes

internacionalizācijai (pārejas finansējums) RIS3 joma: Fotonika, viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas Īstenošanas periods: 01.06.2024–30.11.2024	aviācijas nozarei, kā, piemēram, rokas balstus vai ēdiena paliktņus. Šobrīd uzņēmums izstrādājis vairāk kā 28 000 komponentes, kas tiek izmantotas dažādos lidaparātos.
SIA "Zippy Vision"	
Atbalsta programma: 5.1.1.2.i. 1.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai (pārejas finansējums) RIS3 joma: Zināšanu ietilpīga bioekonomika Īstenošanas periods: 01.02.2023–31.12.2024	Projekta nosaukums: Inovatīvu koksnes skeneru tehnoloģiju attīstība Projekta mērķis: Uzņēmums izstrādājis modernus algoritmus, datu sistēmas un skenēšanas tehnoloģijas, kas būtiski uzlabo kokzāģētavu automatizāciju. Rezultātā radīts modulārs risinājumu kopums ar augstu precizitāti un pielāgojamību, stiprinot uzņēmuma pozīcijas eksportā un inovāciju līderībā kokapstrādē.
AS "SAF Tehnika"	
Atbalsta programma: 5.1.1.2.i. 1.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai (pārejas finansējums) RIS3 joma: Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas Īstenošanas periods: 01.12.2023–01.06.2024	Projekta nosaukums: Zema elektroenerģijas patēriņa alfa daļiņu detektora optimizācija, Alpha Projekta mērķis: <i>Aranet Radon Plus</i> - ātra un precīza radona uzraudzības ierīce ar integrētu E-Ink displeju īstermiņa un ilgtermiņa mērījumiem. Bezvadu un baterijām darbināma, ar $\pm 8\%$ precizitāti un datu vēsturi lietotnē. Produkts ir otrs visbiežāk pārdotais Aranet sensors pēc Aranet4.
SIA "Aerones Engineering"	
Atbalsta programma: 5.1.1.2.i. 1.kārta Atbalsta instruments pētniecībai un internacionalizācijai RIS3 joma: Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas Īstenošanas periods: 02.01.2023–31.12.2024	Projekta nosaukums: Lielas jaudas augstsprieguma inteliģentās barošanas risinājums ar attālinātās vadības interfeisu, un slodzes un bateriju balansēšanas sistēmas izstrāde un Vēja turbīnas lāpstiņu pamatnes iekšējās vizuālās inspekcijas robotizēta rīka izveide Projekta mērķis: Izstrādāts nākamās paaudzes drons, augstsprieguma barošanas risinājums ar 11kW jaudu un 96% efektivitāti, kā arī slodzes balansēšanas sistēma līdz 28 propelleriem un robotizēta sistēma vēja turbīnu lāpstiņu iekšējās daļas vizuālai diagnostikai, kas papildina Aerones diagnostikas rīku portfeli. Tā nodrošina augstas izšķirtspējas attēlus, savlaicīgi atklāj plaisas un defektus, paildzina lāpstiņu kalpošanas laiku un samazina izmaksas.
Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts & AS "Latvijas Finieris" & SIA "LABRAINS"	
Atbalsta programma: 1.1.1.3. Praktiskas ievirzes pētījumi	Projekta nosaukums: Ar multifunkcionālām bērza tāss ekstraktvielu daļiņām stabilizētu, inovatīvu ķermeņa skaistumkopšanas produktu un unikālas kosmētikas izejvielas izstrāde

RIS3 joma: Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija Īstenošanas periods: 01.05.2025–30.04.2028	Projekta mērķis: Zinātniskais centrs sadarbībā ar uzņēmumiem veic rūpniecisku pētījumu, apvienojot ķīmijas inženierzinātnes un kosmētikas nozari, lai izstrādātu inovatīvus ķermeņa kopšanas produktus ar bērza tās ekstraktvielu mikrodaļiņām un attīstītu to ražošanas tehnoloģiju.
AS "Cesvaines piens" & SIA "Alternative Plants"	
Atbalsta programma: 1.1.1.3. Praktiskas ievirzes pētījumi RIS3 joma: Zināšanu ietilpīga bioekonomika Īstenošanas periods: 09.06.2025–08.06.2028	Projekta nosaukums: Bioloģiski aktīvu peptīdu frakciju saturoši inovatīvi produkti no fermentētām siera sūkalām Projekta mērķis: Uzņēmumi izstrādā videi draudzīgu, energoefektīvu siera sūkalu fermentācijas procesu, iegūstot bioloģiski aktīvus savienojumus un antioksidantus, raksturot to īpašības un radot prototipus funkcionāliem pārtikas vai kosmētikas produktiem.
Latvijas Organiskās sintēzes institūts (OSI)	
Atbalsta programma: 1.1.1.5. Latvijas pilnvērtīga dalība Apvārsnis Eiropa programmā, tajā skaitā nodrošinot kompleksu atbalsta instrumentu klāstu un sasaisti ar RIS3 specializācijas jomu attīstīšanu RIS3 joma: Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija Īstenošanas periods: 01.12.2024–30.09.2029	Projekta nosaukums: Funkcionālo omīku izmantošana metabolo slimību analīzē jaunu zāļu pētījumu izcilības veicināšanai Latvijas organiskās sintēzes institūtā – Targetwise Projekta mērķis: Projekta gaitā tiek pētīti un validēti jauni medikamentu mērķi metabolo slimību jomā, lai izprastu enerģijas metabolisma traucējumu mehānismus un sekmētu jaunu terapiju izstrādi.

Secinājumi

Ziņojumā iekļautā informācija apliecina, ka valsts inovāciju un ekonomiskās transformācijas politika sniedz redzamus rezultātus, būtiski stiprinot uzņēmējdarbības, valsts, tai skaitā valsts zinātnisko institūtu, un augstākās izglītības sektoru konkurētspēju un augstas pievienotās vērtības radīšanu. Ziņojumā apkopotie dati parāda, ka uzņēmumu neto apgrozījums un radītie inovāciju rezultāti jau šobrīd pārsniedz publiskā finansējuma ieguldījumu apjomu, apliecinot RIS3 jomām paredzēto atbalsta instrumentu augsto efektivitāti un ekonomisko atdevi.

Ņemot vērā ziņojumā identificētās tendences un novērojumus, tālāk apkopoti galvenie secinājumi, kas izriet no RIS3 monitoringa rezultātiem.

1. Pēdējie Centrālās statistikas pārvaldes publicētie dati norāda, ka 2023. gadā izdevumi pētniecībā un attīstībā (P&A) sasniedza 324,27 milj. eiro jeb 0,82 % no IKP, no kuriem 118,11 milj. eiro bija uzņēmējdarbības sektorā, 61,96 milj. eiro valsts sektorā un 144,20 milj. eiro augstākās izglītības sektorā. Saskaņā ar CSP prognozēm, kas ir publiski pieejamas CSP Oficiālajā statistikas portālā, 2024. gadā kopējais finansējums varētu pieaugt līdz 372,64 milj. eiro jeb 0,92 % no IKP, palielinoties visos sektoros, īpaši augstākās izglītības un valsts sektorā. Šie dati apliecina, ka EM un IZM īstenotie atbalsta instrumenti veicina zināšanu pārnesei, inovāciju attīstību un Latvijas pētniecības un inovāciju kapacitātes stiprināšanu.
2. Kopējais atbalsts pētniecībai, attīstībai un inovācijām Atveseļošanas un noturības mehānisma un Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam ietvaros ir 794 milj. eiro. No šī finansējuma EM aktivitātēm paredzēti 582,3 milj. eiro, bet IZM aktivitātēm 228,2 milj. eiro. Šie līdzekļi nodrošina pilna inovāciju cikla attīstību, sākot ar fundamentālajiem pētījumiem un laboratorijas darbiem un beidzot ar tehnoloģiju izstrādi, prototipiem un komercializāciju. Atbalsta struktūra veidota tā, ka IZM atbalsta programmas sniedz atbalstu agrīnās attīstības stadijās (TRL1–6),⁶ bet EM atbalsta programmas atbalsta vēlīnos posmus un tehnoloģiju ieviešanu tirgū (TRL4–9).⁷
3. Līdz 2025. gada 31. jūlijam ir atbalstīti 1261 gala labuma guvēji un atbalstam ir rezervēti 412,7 milj. eiro, no kuriem EM programmu finansējums veido 239,4 milj. eiro, bet IZM - 173,3 milj. eiro. Rezervētā summa ietver apstiprinātos projektus, taču ne visa līgumiski nodrošinātā nauda ir sadalīta konkrētiem projektiem, kas ļauj saglabāt elastību un nodrošina iespēju īstenot apjomīgākus projektus turpmākajos gados.
4. EM finansējuma sadalījums pa RIS3 jomām atspoguļo dažādu nozaru tehnoloģisko specifiku un nepieciešamās investīcijas. Visvairāk līdzekļu apstiprināti RIS3 jomā “Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas”, kas veido 35,2 % no EM atbalsta programmās apstiprinātā finansējuma jeb 84,18 milj. eiro, RIS3 jomā “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” apstiprināti 21,3 % jeb 50,91 milj. eiro, RIS3 jomā “Viedā enerģētika

⁶ TRL1–6 (Tehnoloģiju gatavības līmenis, angļu val. Technology Readiness Level) aptver tehnoloģijas agrīnās attīstības stadijas: fundamentālos un lietišķos pētījumus, koncepcijas izstrādi, laboratorijas testus un sākotnējo tehnoloģijas validāciju kontrolētos apstākļos.

⁷ TRL4–9 raksturo tehnoloģijas vēlīnos attīstības posmus: prototipa izstrādi, testēšanu reālos apstākļos, pilotēšanu, tehnoloģijas tehnisko gatavību un tās virzīšanu komercializācijai.

un mobilitāte” apstiprināti 20,1 % jeb 48,10 milj. eiro, bet RIS3 jomā “Zināšanu ietilpīga bioekonomika” – 16,8 % jeb 40,15 milj. eiro. Vismazākais finansējums atbalsta programmās pagaidām apstiprināts RIS3 jomā “Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija” – 6,7 % jeb 16,10 milj. eiro, tas ir skaidrojams ar to, ka šajā jomā ir pieejams papildu valsts finansējums Valsts pētījumu programmu ietvaros.

5. IZM finansējuma sadalījums pa RIS3 jomām atspoguļo zinātnes un fundamentālās pētniecības prioritātes. Vislielākais finansējums IZM atbalsta programmu ietvaros apstiprināts RIS3 jomā “Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas un farmācija”, kas veido 33,4 % jeb 53,69 milj. eiro, RIS3 jomā “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” apstiprināti 24,0 % jeb 38,62 milj. eiro un RIS3 jomā “Fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas” 20,6 % jeb 33,03 milj. eiro, RIS3 jomā “Zināšanu ietilpīga bioekonomika” apstiprināti 17,1 % jeb 27,54 milj. eiro, bet mazākais finansējums apstiprināts RIS3 jomā “Viedā enerģētika un mobilitāte”, kas veido 12,7 % jeb 20,43 milj. eiro.
6. No Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma un Eiropas Reģionālās attīstības fonda 2021.–2027. gada finansējuma, kas paredzēts pētniecības, attīstības un inovāciju atbalstam, līdz 2025. gada 31. jūlijam ir rezervēti 412,7 milj. eiro, kas veido 52% no kopējā pieejamā finansējuma pētniecībai, attīstībai un inovācijām 794 milj. eiro. Tas liecina par būtisku progresu finansējuma apguvē. Šī dinamika ne tikai nodrošina atbalstu pētniecības un attīstības un inovāciju projektiem, bet arī veicina kopējo izdevumu pieaugumu pētniecībā un attīstībā, palielinot to īpatsvaru iekšzemes kopproduktu. Ņemot vērā, ka programmas tiks īstenotas līdz 2029. gadam, sagaidāms, ka apguves temps pieaugs, īpaši vēlākajos gados, kad tiks īstenoti apjomīgāki projekti un notiks tehnoloģiju komercializācija.
7. Ziņojuma periodā tika nodrošināta inovāciju sistēmas pārvaldības modeļa nepārtraukta darbība. LIAA, nodrošinot RIS3 pārvaldības operacionālā līmeņa (RIS3 vadības grupas) koordināciju, ir veicinājusi inovācijas ekosistēmu attīstību, organizējot RIS3 vadības grupu sanāksmes un aktīvi iesaistoties koprades pasākumos, paneldiskusijās un konferencēs, piem., GreenAgroRes, Forest4LV, PMNET, Venture Faculty, Latvijas Ūdeņraža forums, Techritory u.c. Šīs aktivitātes stiprina sinerģiju starp nozarēm, uzlabo inovāciju un tehnoloģiju pārnesi, kā arī rada platformu ciešākai sadarbībai starp uzņēmumiem, pētniecības organizācijām un valsts institūcijām. Arī turpmāk LIAA iesaiste RIS3 jomu ekosistēmās ir būtiska, lai nodrošinātu ilgtspējīgu tautsaimniecības transformāciju, augstāku pievienoto vērtību un starptautiskās sadarbības stiprināšanu.
8. EM un IZM atbalsta programmu veiksmes stāsti apliecina Latvijas uzņēmumu un zinātnisko institūciju spēju attīstīt tehnoloģiski sarežģītus un inovatīvus risinājumus dažādās specializētās nišās, piemēram:
 - **Zināšanu ietilpīgas bioekonomikas jomā** tiek izstrādātas ilgtspējīgas pārtikas ražošanas tehnoloģijas, bioloģiski aktīvi savienojumi un moderni koksnes apstrādes risinājumi, piemēram, jaunas proteīna ražošanas tehnoloģijas no vietējiem lauksaimniecības resursiem un koksnes skeneru sistēmas, kas uzlabo kokzāģētavu efektivitāti.

- **Biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas jomā** tiek attīstītas personalizētās medicīnas pieejas, jauni aktīvie savienojumi kosmētikā, biobanku risinājumi un inovatīvi ķermeņa kopšanas produkti, kas balstīti uz zinātniskiem pētījumiem un starpdisciplināru sadarbību.
 - **Fotonikas un viedo materiālu, tehnoloģiju un inženiersistēmu jomā** Latvijas institūcijas un uzņēmumi izstrādā augstas precizitātes sensorus, automatizācijas un robotikas risinājumus, 3D printēšanas tehnoloģijas aviācijai, kā arī modulāras bezpilota platformas ar duālu pielietojumu, kas pielāgojamas dažādām industrijas vajadzībām.
 - **Viedās enerģētikas un mobilitātes jomā** tiek radīti ūdeņraža degvielas risinājumi mazizmēra kuģiem, inteliģentas barošanas sistēmas ar augstu efektivitāti un robotizēti diagnostikas rīki vēja turbīnām, kas veicina ilgtspējīgu enerģijas ražošanu un efektīvu resursu izmantošanu.
 - **Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā** Latvijas kapacitāte izpaužas digitālo platformu, ģeotelpisko datu analīzes rīku, mākslīgā intelekta algoritmu, kibernetikas un viedo sensoru izstrādē, piemēram, tiek radīti automatizēti pašapkalpošanās risinājumi un specializētas datu analīzes sistēmas, kas nodrošina augstu pakalpojumu kvalitāti un eksportspēju.
9. Turpmākai RIS3 nodrošināšanai un uzlabošanai EM un IZM apņemās nodrošināt atbalsta instrumentu efektīvu plānošanu nākamajam plānošanas periodam (2028.–2034. gadam), sekmēt jaunu tehnoloģiju attīstību ar Eiropas Savienības struktūrfondu atbalstu inovatīvai uzņēmējdarbības, pētniecības un zinātnes kapacitātes celšanai, kā arī pilnveidot regulējumu un mazināt birokrātiskos šķēršļus trīspusējā sadarbībā starp valsts pārvaldi, uzņēmējiem un pētniecības institūcijām.